

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold. 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 18. maja 1887.

O b s e g: Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Strešna lepica (Dachpappe). — Deset pravil, kako drevje rezati. — Gospodarske novice. — Zemlje- in narodopisni obrazi. — Tajnikovo poročilo o delovanji „Maticе Slovenske“ v dobi od 28. aprila 1886 — 13. aprila 1887. (Dalje.) — Razprava o proračunu naučnega ministerstva. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.**

V četrtek 26. t. m. bo zopet občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske, o kateri smemo trditi, da je najvažnejša za Kranjsko. Iz upravniskega poročila, kojega je vsak ud dobil, razvidi se njen ugodni stan, in iz raznih poročil o delovanji glavnega odbora v tem listu, razvidno je njeno živahno delovanje.

Ako se sme rastoče število udov vzeti za merilo uspevanju družbe, potem je naša družba izvrstno napredovala, kajti število udov se je v teku dobrih treh let podvojilo. Glavni odbor kakor pooblaščenec skupine vseh udov pa sme reči, da je vse dolžnosti svoje izpolnjeval, kolikor so mu razmere in denarne sile pripuščale. Nečemo naštevati, kolikokrat je glavni odbor svoj glas povzdignil v varstvo kmetijskih interesov in kolikokrat je on moralno vplival na razvoj kmetijskega napredka, ker vemo, da ne samo naši udje, ampak sploh na svetu udje raznih društev takega delovanja v obče ne pripoznavajo posebno. Ako ravno je naše družbe glavni smoter, kmetijstvo sploh podpirati ter v ta namen rabiti doneske udov, ki pristopajo k družbi iz domoljubja, vendar daje družba udom svojim koristi, kakoršnih koli nobena druga v Avstriji. Ud kranjske kmetijske družbe dobiva brezplačno „Kmetovalca“ ali pa po nižani ceni „Novice“, ki prinašajo vse gospodarske članke kakor „Kmetovalec“. Družbena drevesnica je tako urejena, da bode čez malo časa dobival vsak ud lepo vzgojeno, po dva metra visoko in po pet let staro drevje zastonj. Da je glavni odbor vse to dosegel, gotovo mu je v čast, zlasti ker on dobiva le polovico letnega doneska, drugo pa podružnice za se obdržé.

Vzlic temu smo prepričani, da ima glavni odbor

še mnogo nalog zvršiti, za kar mu je dosedaj potrebnih sil primanjavalo. Naše podružnice in udje sami svoje dolžnosti še vse premalo spolnjujejo. Ko bi ta dva faktorja živahneje delovala, korist in vpliv družbe bi bil še dokaj večji. Kakor glavni odbor ni z vsemi podružnicami zadovoljen, tako vemo, da tudi vsi udje niso z delovanjem glavnega odbora zadovoljni. Pravično kritiko svojega delovanja bode glavni odbor z veseljem na znanje vzel ter skušal zahtevam ustreči. Primeren kraj in čas za tako kritiko je pa občni zbor, tje naj pridejo vsi oni, ki niso zadovoljni z delovanjem glavnega odbora. Na občnem zboru imajo priliko svoje mnenje izraziti, glavni odbor pa more precej odgovoriti ali potrebna pojasnila dati.

Po pregovoru: Več oči, več vidi, želeti je mnogobrojne udeležbe pri občnem zboru tudi zato, da se čuje mnenje od več strani, da se stavijo predlogi o stvareh, katere glavnemu odboru ne morejo biti znane. Zagotoviti smemo, da na merodajnih mestih zelo čislajo prošnje in resolucije, sklenene v občnih zborih c. kr. kmetijskih družeb. Pravice, predloge staviti, pa nimajo samo podružnice, ampak tudi udi sami.

Letos imel bode občni zbor zvršiti mnogo novih volitev. Ako je splošno mnenje tako, da odborniki niso svojih dolžnosti spolnjevali, volite druge, vsaj je prilika tu. Naše mnenje je, da tega ni treba, gospodje, kateri letos iz odbora stopijo, zaslužijo vsi, da se v novič izvolijo. Enega novega odbornika je treba; voli naj se ta ali oni, v seje mora pridno zahajati. Gotovo hodi velik del uspeha kmetijske družbe na redne seje, ki jih ima vsak mesec in katere dosedaj niso bile nikdar nesklepčne.

Ker je važnost občnega zbora gotovo velika, zato pozivljemo vse one gospode ude, kateri se zborovanja lahko udeležé, da to storijo; vsaj naj pa v svoji podružnici na to delujejo, da bode podružnica imela v občnem zboru svojega zastopnika. Mnogobrojno obiskati občn-

zbor naj pokaže, da se Slovenci krepko potezajo za napredek v kmetijstvu, katerega razcvitanje je najboljša podloga njih narodne bodočnosti.

Strešna lepnica (Dachpappe).

Varčnost je prvi pogoj gospodarstvu; zlasti poljedelec mora gledati na vsak krajcar, kjer si ga le more prištedeti. Taka prilika nudi se mu pri grajenju raznih gospodarskih stavb. Kdor more stavljeno si svrhu doseči z najmanjšimi stroški, postopa sigurno racionalno.

Svoje gospodarske stavbe krijemo z raznimi tvarinami kakor s slamo, s škrlimi, s skodlami, z opeko i. t. d., v novejšem času pa tudi s pridelki kemičnih tovaren, med ktere spada strešna lepnica. Govoriti hočem le o slednji ter naslikati nje prednosti.

1. Ker je streha, krita z lepnico, dokaj lažja od družih streh, lahko za jakost spodnjega dela stavbi in stropila (cimpra) rabimo manjše mere. Ves les za stropilo sme biti šibkejši, tedaj tudi cenejši.

2. Streha sme biti manj nagnena kot druge strehe, da se more še po nji hoditi.

3. Pod tako streho shranjena je krma prav dobro, kajti ni se treba bati, da bi po zimi huda burja nanesa vse polno drobnega snega na krmo ter jo tako deloma pokvarila.

4. Po zimi, kadar se je naredil led na strehi, se pri kopnenju zgoraj ležečega snega snežnica sé streh, kritih z opeko, ne more odtekat in poišče vse špranje med opeko ter se solzi pod streho, kjer namoči najprej letvice (lajšte), na koje je opeka obešena, potem pa kaplja tudi na krmo, koje smo spravili pod streho. Pri strehah, kritimi z lepnico, se nam tega ni bati.

5. Proti nevarnosti ognja je stavba mnogo bolj zavarovana, kot pa če je krita s slamo, kajti lepnica še ne zgori rada, ako se na ogenj vrže.

6. Strešna lepnica je proti drugim tvarinam, s kojimi krijemo strehe, mnogo cenejša, traja pa vendar

mного let, ako se pazi na to, da se vsakih 6 let zopet prelika ali namaže, kakor bom pozneje omenil.

Ako mi je govoriti o nje slabih lastnostih, navesti bi moral le to, da je treba mnogo desek, s kterimi se mora najprej dotična streha prekriti in pa nje neprijetni duh prve 3 mesece po dovršeni stavbi, dokler solnčni žarki še niso pregnali vseh izhlapljivih tvarin iz lepnice.

Moral bi torej po vsi pravici strešno lepnico priporočati za kritje naših lahkejših gospodarskih stavb, kakor za lope, kozolce itd. Krije se s strešno lepnico

tako: Stropilo (cimper) sme biti, kakor smo prej omenili v vseh svojih delih mnogo šibkejše. Seveda je to zavisno od velikosti prostora, koji se ima kriti.

Tako na pr. zadostuje pri malem obsegu, ako se napravi stropilo le iz „veznih tramov“ (a) pod. 33. in 34., iz „strešin“ (b) in iz „lemežov“ (špirovcev) (c), kteri so na vrhu skupaj zbiti. Da ostanejo slednji

med postavljanjem stropila v svoji legi, treba jih je provizorično pritrditi skupaj z deskami.

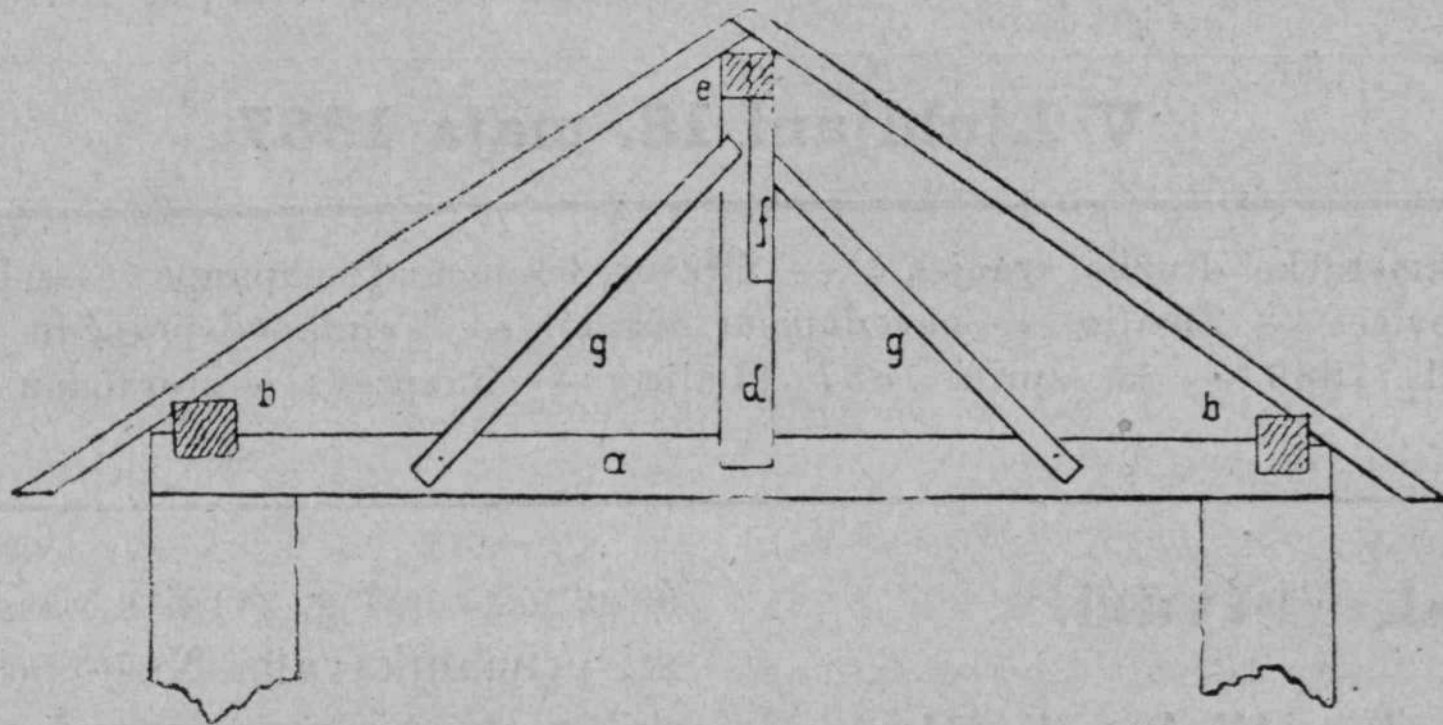
Pri večjih strehah treba je postaviti tudi „drevesa“ (d) s „slemenom“ (e) in s „komolci“ (panti) (f), kar bode za navadne slučaje zadostovalo.

Ako hočemo pri nekoliko šibkih „veznih“ tramovih imeti večjo stanovitnost, da se ti v sredi preveč ne šibijo, treba je sredo veznih tramov tako olajšati, da se pritisk „dreves“ s „slemenom“ pre-

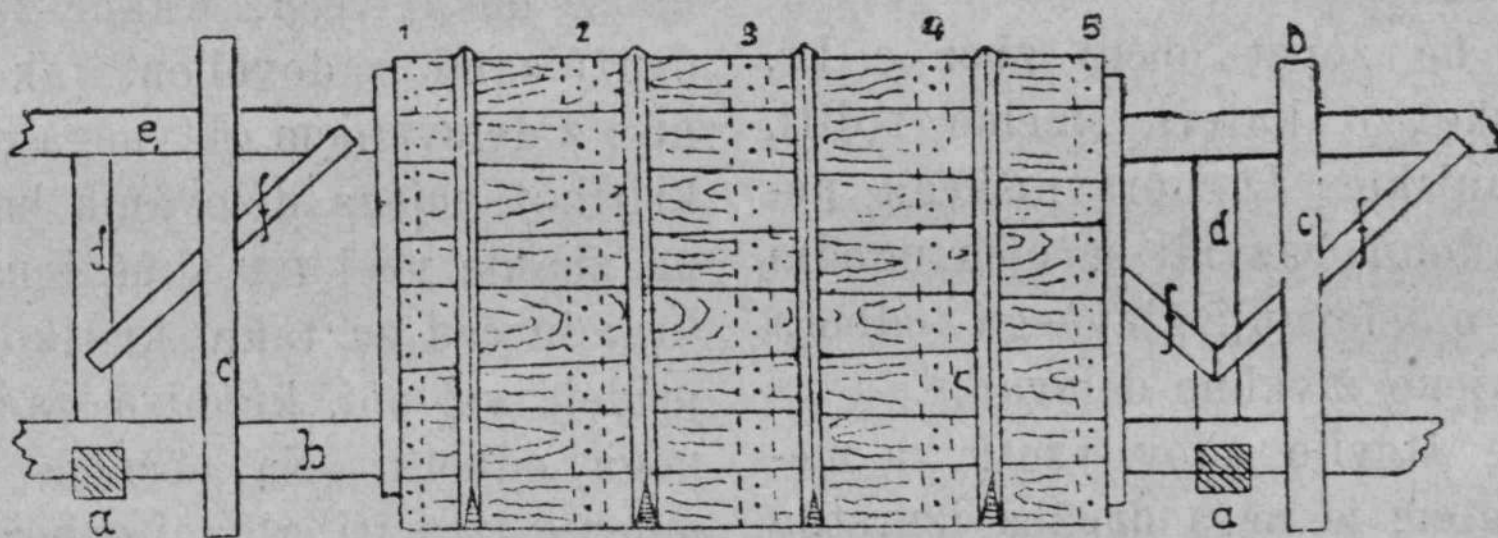
nese s „podporami“ (g) proti koncema.

Lemeži (špirovci) razvrstijo se najbolje tako, da so po 3 čevlje ali 1 m/ eden od drugega oddaljeni. Kadar je postavljanje stropila zvršeno, lotiti se je obivanja lemežov z deskami. Ako smo, kakor prej navedeno, lemeže razpostavili po 1 m/ narazen, šlo nam bode obivanje z deskami, ktere so v lesni trgovini običajno 4 m/ dolge, hitro od rok, kajti vsaka deska segla bode čez 5 lemežov, namreč od srede prvega do srede petega, glej pod. 34.

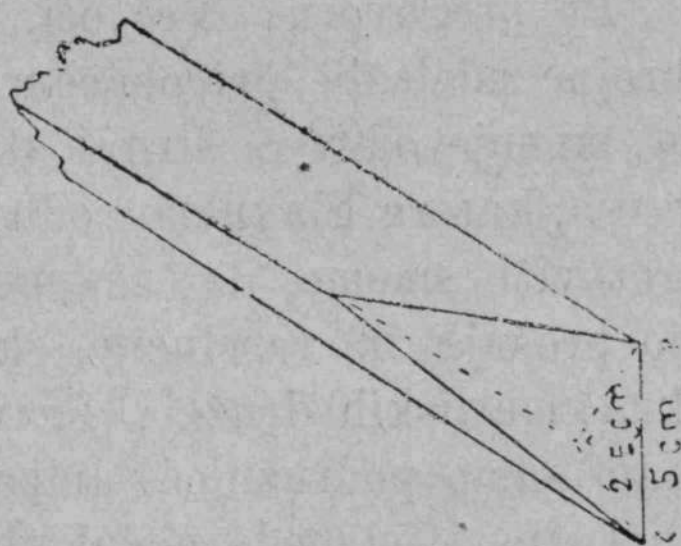
Ni mi treba naglaševati, da naj se uporabijo v to svrhu le deske s kako hibo, tako imenovane „škarte“.

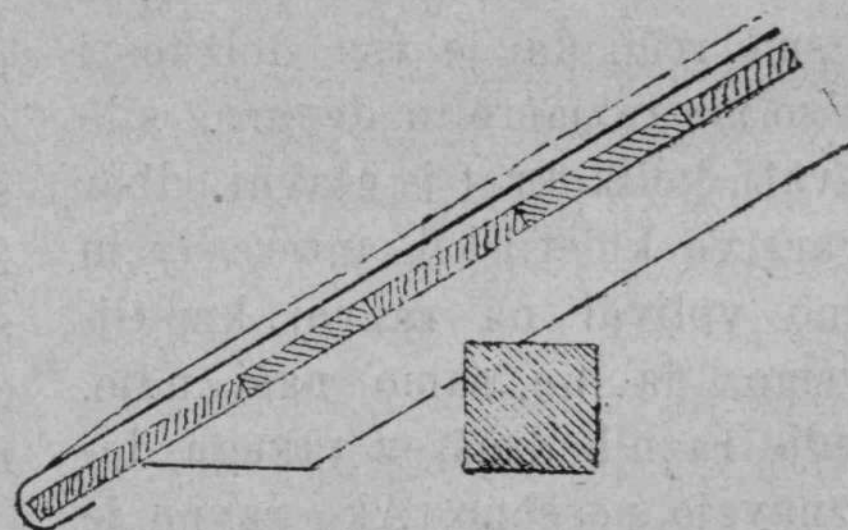
Podoba 33.

Podoba 34.

Podoba 35.

Podoba 36.